

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00214

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	16 เม.ย. 2558	45	16266	3

ลอมเฟื่องคนล้านนา พระบัญชาการเก็บเฟื่องในทุ่งกว้าง

เมื่อเก็บเกี่ยวข้าวในทุ่งกว้างเสร็จ สมัยก่อนจะมีเฟื่องหรือฟาง เคลื่อนไปตามผืนนาเพราะมันถูกฟาดเอาเมล็ดข้าวเปลือกไปไว้แล้ว ปล่อยให้เส้นเฟื่องเหล่านี้อ้างว้างเปล่าเปลี่ยว เจ้าของจึงต้องเก็บพวกมันมารวมและทับกันให้สูงขึ้นๆ เป็นกองวงกลม หรือวงมน เรียกกันว่า "ลอมเฟื่อง"

คำว่า "ลอม" หมายถึงการรวบรวมสิ่งใดสิ่งหนึ่งเข้าด้วยกัน ส่วนมากจะมีรูปร่างกลมมน เช่น ลอมตำราย หมายถึงการนำฟ่อนข้าวมารวมกันลอม เป็นวงกลมที่ตำรายหรือลานนวดข้าวลอมคน หมายถึง การนำเอาหญ้าคาหรือฟ่อนคามารวมกัน เป็นต้น

ในสมัยก่อน มักจะมีฝนตกช่วงเวลาที่กำลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำให้ข้าวที่เป็นเมล็ดติดปลาย

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	16 เม.ย. 2558	45	16266	3

ฟางเสียหาย เมื่อนำไปหุง หรือหนึ่งเมล็ดข้าวจะแข็ง
รับประทานไม่อร่อย ถือว่าเป็นสิ่งที่เสียหายจากหาฝน
ผู้คนเรียกหาฝนที่ตกพร้าฟอนข้าวว่า "ฝนคำข้าว" คือ
ฝนที่เขกขมเหงรังแกข้าว ว่าอันเตอะ

ด้วยเหตุที่กลัวฟอนเฟืองฟอนข้าวจะ
เสียหายมาก ชาวนาบางแห่งจึงต้องมีการรอมฟอนข้าว
ไว้ แล้วแบก "ครุ" หรือบางแห่งเรียกกันว่า "แอ่ว" เข้า

ไปใกล้แล้วจึงนำฟอนข้าวตกลงในครุเพื่อสลัดเมล็ด
ข้าวออกจากปลายเฟือง เรียกกันว่า รอมข้าวฟา

แต่หากเหลือเฟืองฟอนเฟืองฟอนฟาง
เมื่อนำเอามารวมกัน เรียกกันว่า รอมเฟือง เพื่อ
จัดการให้เฟืองที่เหลือตามทุ่งนาอยู่เป็นระเบียบเมื่อ
จะนำมาใช้หีบฉวยได้ง่าย

ฟางหรือเฟืองจากรอม มักจะใช้ให้สัตว์
เลี้ยงได้กินในเวลาที่ขาดหญ้าในทุ่งนา หรือบางครั้ง
เจ้าของจะนำมากองเป็นที่เพาะเห็ดฟาง เศษเฟือง
ที่เหลือจากการขบเคี้ยวของสัตว์เลี้ยงจะนำมารวม
ตัวนำขึ้นไว้ ควายใส่รวมไว้เป็นปุ๋ยคอกได้อย่างดี
คนสมัยก่อนจึงไม่สิ้นเปลืองกับค่าปุ๋ยค่ายาในการ
ทำไร่นา เสียหายปัจจุบันมีรถไถ ตอเฟืองหมดไป
กับการใช้รถเก็บเกี่ยวรอมฟางจึงไม่มีให้เห็น

ภาพ รอมเฟือง แหล่งเรียนรู้พระธาตุล้านนา
สวนช้างหินไฟ ม.6 ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

...นิคม พรหมมาเทพย์...